

Sygn. akt IV U 194/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 stycznia 2020r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Katarzyna Antoniak
Protokolant	st.sekr.sąd. Dorota Malewicka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 30 grudnia 2019r. w S.

odwołania Z. B.

od decyzji Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji

z dnia(...)nr (...) (...)

w sprawie Z. B.

przeciwko Dyrektorowi Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji

o wysokość policyjnej renty inwalidzkiej

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala, że wysokość policyjnej renty inwalidzkiej Z. B. na dzień(...) wynosi (...) złotych (...) brutto miesięcznie.

Sygn. akt: IV U 194/19 **UZASADNIENIE**

Decyzją z (...) Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, działając na podstawie art.15c w związku z art.32 ust.1 pkt 1 ustawy z 18 lutego 1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz na podstawie otrzymanej z IPN informacji nr (...)z (...), od dnia (...) ponownie ustalił wysokość emerytury Z. B. na kwotę (...) złotych brutto, w tym dodatek pielęgnacyjny, co stanowi (...)złotych netto miesięcznie. Do decyzji załączono dodatek określający usługę uwzględnioną do ustalenia wysokości emerytury, z którego wynika, że do ustalenia wysokości emerytury od (...) przyjęto okres zatrudnienia Z. B. przed służą w wymiarze (...) oraz służbę w Policji (MO) w wymiarze (...), natomiast z usługi przyjętej do ustalenia wysokości emerytury wyłączono okres określony w art.13 b w/w ustawy jako liczony po 0,0% przypadający od (...) (decyzja z (...) o ponownym ustaleniu wysokości emerytury wraz z załącznikiem określającym usługę k.5-7 akt emerytalnych). Ponadto drugą decyzją z (...)Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, działając na podstawie art.22a w związku z art.32 ust.1 pkt 1 ustawy z 18 lutego 1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz na podstawie otrzymanej z

IPN informacji nr (...)z (...) od dnia(...)ponownie ustalił wysokość renty inwalidzkiej I grupy Z. B. w kwocie(...) złotych wskazując jednocześnie, że renta inwalidzka nie podlega wypłacie z uwagi na posiadanie prawa do korzystniejszej emerytury policyjnej (decyzja z(...)) o ponownym ustaleniu wysokości renty inwalidzkiej k.8-9 akt emerytalnych).

Odwołanie od w/w decyzji z (...) ustalającej od (...) wysokość renty inwalidzkiej, złożył ubezpieczony Z. B. zaskarżając ją w całości. Ubezpieczony zarzucił powyższej decyzji naruszenie prawa materialnego w postaci:

1. art.2 Konstytucji RP polegające na arbitralnym obniżeniu przysługującego mu świadczenia, co narusza zasadę ochrony praw nabytych i zasadę sprawiedliwości społecznej, a także zasadę zaufania obywatela do państwa i tworzonych przez nie prawa oraz niedziałania prawa wstecz wynikające z zasady demokratycznego państwa prawnego,
2. art.67 ust.1 w związku z art.31 ust.3 Konstytucji RP polegające na arbitralnym obniżeniu przysługującego mu świadczenia, co stanowi nieproporcjonalne i nieuzasadnione naruszenie przysługującego mu prawa do zabezpieczenia społecznego w razie niezdolności do pracy ze względu na chorobę lub inwalidztwo oraz po osiągnięciu wieku emerytalnego,
3. art.30 oraz art.47 Konstytucji RP w związku z art.8 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności polegające na naruszeniu jego godności, prawa do ochrony czci, dobrego imienia, prawa do prywatności i prawa do poszanowania życia rodzinnego poprzez przyjęcie, że jego służba w okresie przed 31 lipca 1990r. stanowiła „służbę na rzecz totalitarnego państwa”, a tym samym arbitralne przypisanie mu – w akcie prawnym rangi ustawy - winy za działania związane z naruszeniami praw człowieka, których dopuszczali się niektórzy przedstawiciele władzy publicznej PRL oraz niektórzy funkcjonariusze organów bezpieczeństwa PRL, a do których on w żaden sposób się nie przyczynił,
4. art.45 ust.1 w związku z art.10 ust.1 i 2 Konstytucji RP oraz art.42 ust.1 Konstytucji RP w związku z art.6 ust.2 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności polegające na zastosowaniu represji bez wykazania winy indywidualnej, zastąpienie w tym zakresie władzy sądowniczej władzą ustawodawczą i odwróceniu w ten sposób zasady domniemania niewinności przez uznanie wszystkich funkcjonariuszy będących w służbie przed 31 lipca 1990r. za winnych działań zasługujących na penalizację,
5. art.64 ust.1 i 2 w związku z art.67 ust.1 w związku z art.31 ust.3 Konstytucji RP w związku z art.1 Protokołu nr 1 do Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności w związku z art.14 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności polegające na arbitralnym naruszeniu jego osobistych praw majątkowych i prawa do poszanowania mienia, które podlegają równej dla wszystkich ochronie, na skutek nieproporcjonalnego naruszenia jego prawa do zabezpieczenia społecznego, co stanowi przejaw nieuzasadnionej represji ekonomicznej.

Wskazując na powyższe ubezpieczony wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez przyznanie mu świadczenia rentowego w dotychczasowej wysokości ,tj. w kwocie 2 605,20 złotych netto (odwołanie wraz z załącznikami k.3-9 akt sprawy).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy – Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji wniósł o jego oddalenie oraz zasądzenie od ubezpieczonego kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych. W uzasadnieniu stanowiska organ rentowy wskazał, że zaskarżona decyzja została wydana na podstawie art.22a w związku z art.32 ust.1 pkt 1 ustawy z 18 lutego 1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz na podstawie uzyskanej z Instytutu Pamięi Narodowej informacji z 13 kwietnia 2017r. o przebiegu służby ubezpieczonego na rzecz totalitarnego państwa, o której mowa w art.13b w/w ustawy emerytalnej. Podniesiono, że w obecnym stanie konstytucyjnym bezpodstawne jest stanowisko dopuszczające odmowę zastosowania przez sąd orzekający normy ustawowej ze względu na jej sprzeczność z normą konstytucyjną i orzeczenie bezpośrednio na podstawie regulacji konstytucyjnej. Stanowisko takie nie znajduje uzasadnienia w wyrażonej w Konstytucji zasadzie bezpośredniego jej stosowania (art.8

ust.2), ani w przepisie przewidującym podległość sędziego w sprawowaniu urzędu tylko Konstytucji i ustawom (art.178 ust.1 Konstytucji). Ogólne wskazania Konstytucji nie pozwalają bowiem na wydawanie na ich podstawie indywidualnych rozstrzygnięć, a przy tym sędzia, podlegając Konstytucji, nie jest zwolniony z podległości ustawie zwykłej. Dlatego właściwą drogą do rozstrzygnięcia wątpliwości co do zgodności z ogólną normą konstytucyjną szczegółowej regulacji ustawowej mającej zastosowanie w sprawie jest przedstawienie pytania prawnego Trybunałowi Konstytucyjnemu. Bezpośredniość stosowania Konstytucji nie oznacza kompetencji do kontroli konstytucyjności obowiązującego ustawodawstwa przez sądy i inne organy powołane do stosowania prawa, a tryb tej kontroli został bardzo wyraźnie i jednoznacznie ukształtowany przez Konstytucję zastrzegając powyższe do wyłącznej kompetencji Trybunału Konstytucyjnego (odpowiedź organu rentowego na odwołanie k.11-14 akt sprawy).

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony Z. B. w okresie od (...) był funkcjonariuszem ówczesnego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Orzeczeniem nr (...) Wojewódzkiej Komisji Lekarskiej w W. z (...) uznany został za trwale niezdolnego do służby w MO i zaliczony do trzeciej grupy inwalidów w związku ze służbą w MO (orzeczenie Wojewódzkiej Komisji Lekarskiej MSW z (...) k.1-2 akt emerytalnych). W późniejszym okresie - na mocy orzeczenia nr (...) Wojewódzkiej Komisji Lekarskiej MSWiA z (...) ubezpieczony zaliczony został do pierwszej grupy inwalidów w związku ze służbą w MO (orzeczenie nr (...) Wojewódzkiej Komisji Lekarskiej MSWiA k.8 akt emerytalnych)

W dniu (...) ubezpieczony zgłosił wniosek o przyznanie emerytury milicyjnej (wniosek o emeryturę k.10 akt emerytalnych). Decyzją z (...) Wojewódzki Urząd Spraw Wewnętrznych w S. ustalił prawo ubezpieczonego do emerytury milicyjnej od (...) Do wysługi emerytalnej zaliczono służbę w MO w okresie od (...) w wymiarze (...) dni oraz inne okresy zatrudnienia w okresie od (...) w wymiarze (...) dni (obliczenie wysługi lat do celów emerytalnych k.15 akt emerytalnych i decyzja z (...) o ustaleniu prawa do emerytury milicyjnej k.27-28 akt emerytalnych). Decyzją z (...) w związku z wejściem w życie aktualnie obowiązującej ustawy z 18 lutego 1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, dokonano przeliczenia emerytury ubezpieczonego i ustalono na nowo jej wysokość od 1 czerwca 1994r. zachowując dotychczas udokumentowaną wysługę emerytalną i traktując ją jako okres służby (decyzja z 6 czerwca 1994r. o przeliczeniu emerytury k.54 akt emerytalnych).

Decyzją z (...) Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji od 1 stycznia 2010r. ponownie ustalił wysokość emerytury ubezpieczonego na kwotę (...) złotych brutto miesięcznie. Wysokość emerytury ustalona została w oparciu o dodany do ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji (...) art.15b, który w ust.1 stanowił, że emerytura osoby, która w latach 1944-1990 pełniła służbę w organach bezpieczeństwa państwa i która pozostawała w służbie przed dniem 2 stycznia 1999r. wynosi 0,7% podstawy wymiaru za każdy rok służby w organach bezpieczeństwa państwa w latach 1944-1990 i 2,6% podstawy wymiaru za każdy rok służby lub okresów równorzędnych ze służbą. W oparciu o powyższą regulację oraz informację z IPN o przebiegu służby ubezpieczonego z uwzględnieniem służby w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art.2 ustawy z 18 października 2006r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów przyjęto, że okres służby ubezpieczonego w organach bezpieczeństwa państwa liczony do wysokości emerytury jako 0,7% podstawy wymiaru za rok służby obejmuje czas od (...) co stanowi (...). Jednocześnie organ rentowy wstrzymał wypłatę emerytury w wysokości ustalonej powyższą decyzją z uwagi na posiadanie przez ubezpieczonego prawa do korzystniejszej renty inwalidzkiej (decyzja z (...) o ponownym ustaleniu wysokości emerytury policyjnej wraz z załącznikiem w postaci zestawienia wysługi emerytalnej (...) k.122-123 akt emerytalnych oraz informacja o przebiegu służby ubezpieczonego nr (...) sporządzona w dniu (...) przez Instytut Pamięci Narodowej k.120 akt emerytalnych). Od powyższej decyzji ubezpieczony wniósł odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie, który wyrokiem z 25 listopada 2010r. w sprawie o sygnaturze akt XIII U 71/10 zmienił decyzję z 27 października 2009r. o ponownym ustaleniu wysokości emerytury w ten sposób, że ustalił, iż okres służby ubezpieczonego od (...) w którym ubezpieczony był studentem w Wyższej Szkole Oficerskiej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w L., liczony

jest po 2,6% podstawy wymiaru emerytury, a w pozostałym zakresie odwołanie oddalił (wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z 25 listopada 2010r. wraz z uzasadnieniem k.20 i 33-47 akt XIII U 71/10 SO w Warszawie). Sąd Apelacyjny w Warszawie wyrokiem z 12 czerwca 2012r. oddalił apelację ubezpieczonego oraz Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji od w/w wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z 25 listopada 2010r. (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 12 czerwca 2012r. wraz z uzasadnieniem k.91 i 94-130 akt XIII U 71/10 SO w Warszawie). Jednocześnie ze zmianą od (...)wysokości emerytury ubezpieczonego, decyzją z (...) Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji ustalił wysokość policyjnej renty inwalidzkiej ubezpieczonego od (...) na kwotę (...) złotych brutto miesięcznie (decyzja z (...) o ustaleniu wysokości policyjnej renty inwalidzkiej ubezpieczonego k.131 akt emerytalnych). Renta inwalidzka jako świadczenie bardziej korzystne – po obniżeniu od (...)wysokości emerytury ubezpieczonego – od wskazanej daty ,tj. od (...)była świadczeniem wypłacanym ubezpieczonemu.

Opisana wyżej sytuacja ,tj. stan, w którym ubezpieczonemu wypłacono policyjną rentę inwalidzką istniał do (...)W dniu (...) Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych wydał dwie decyzje, w których na nowo ustalił wysokość emerytury policyjnej oraz policyjnej renty inwalidzkiej ubezpieczonego poczynając od (...).I tak, decyzją z (...) oznaczoną numerem (...) (...) wydaną na podstawie art.15c w związku z art.32 ust.1 pkt 1 ustawy z 18 lutego 1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz na podstawie informacji IPN nr (...) z (...). od (...) wysokość emerytury ubezpieczonego ustalona została na na kwotę(...)złotych brutto, w tym dodatek pielęgnacyjny, co stanowi (...) złotych netto miesięcznie (decyzja z (...))o ponownym ustaleniu wysokości emerytury k.5-7 akt emerytalnych). Na mocy zaś drugiej – zaskarżonej decyzji z (...) oznaczonej numerem ZER-SW2- (...) wydanej na podstawie art.22a w związku z art.32 ust.1 pkt 1 ustawy z 18 lutego 1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz na podstawie informacji IPN nr (...) z (...). od(...)wysokość renty inwalidzkiej ubezpieczonego, będącej już wówczas rentą inwalidzką I grupy – ustalona została na kwotę 1 000 złotych (decyzja z (...))o ponownym ustaleniu wysokości renty inwalidzkiej k.8-9 akt emerytalnych). Na skutek ponownego ustalenia wysokości emerytury i renty inwalidzkiej, od (...) świadczeniem korzystniejszym i przez to podlegającym wypłacie na rzecz ubezpieczonego ponownie stała się emerytura policyjna.

Powyzsze decyzje wydane zostały na skutek nowelizacji od 1 października 2017r. w/w ustawy z 18 lutego 1994r. i wprowadzenia do niej art.13b, w którym wskazano na służbę na rzecz totalitarnego państwa przypadającą w okresie od 22 lipca 1944r. do 31 lipca 1990r. pełnioną w wymienionych enumeratywnie instytucjach i formacjach i dalej wprowadzenia art.15c oraz 22a, w których wskazano na mechanizm obniżenia wysokości odpowiednio emerytury policyjnej i policyjnej renty inwalidzkiej w przypadku ustalenia, że dana osoba pełniła służbę na rzecz totalitarnego państwa. W przypadku ubezpieczonego – w oparciu o informację Instytutu Pamięi Narodowej nr (...) z (...)udzieloną w trybie art.13a ustawy z 18 lutego 1994r. - ustalono, że ubezpieczony w okresie od (...) pełnił służbę na rzecz totalitarnego państwa (informacja IPN nr (...) z (...)) k.4 akt emerytalnych).

W okresie od (...) ubezpieczony pełnił służbę w Komendzie Powiatowej Milicji Obywatelskiej w S. w Referacie ds Bezpieczeństwa na stanowisku oficera, a następnie inspektora operacyjnego. Następnie w okresie od 1 października 1974r. do 20 czerwca 1977r. ubezpieczony był słuchaczem trzyletnich studiów stacjonarnych w Wyższej Szkole Oficerskiej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w L.. Po zakończeniu w/w studiów, w okresie od 21 czerwca 1977r. do 14 maja 1981r. ubezpieczony pełnił służbę w Komendzie Wojewódzkiej Milicji Obywatelskiej w S. Wydziale IV Służby Bezpieczeństwa na stanowisku inspektora i starszego inspektora. Dalej, od 15 maja 1981r. do 31 marca 1983r. ubezpieczony pełnił służbę na stanowisku kierownika grupy operacyjnej w Komendzie Wojewódzkiej Milicji Obywatelskiej w S. Wydziale IV Służby Bezpieczeństwa w S.. Następnie, w okresie od (...)ubezpieczony pełnił służbę na stanowisku starszego inspektora w Komisariacie Milicji Obywatelskiej w S. Podlaskim Grupie (...). W okresie zaś

od (...), tj. do chwili zakończenia służby, ubezpieczony pełnił służbę w Rejonowym Urzędzie Spraw Wewnętrznych w S. (...) Grupie (...) (informacja Instytutu Pamięci Narodowej z (...) wraz z załącznikiem w postaci przebiegu służby ubezpieczonego k.86-87 akt sprawy, karta ewidencyjna ubezpieczonego jako funkcjonariusza MO k.88-95 akt sprawy, akta osobowe ubezpieczonego jako funkcjonariusza MO na płycie w kopercie na k.20 i 96 akt sprawy, zeznania ubezpieczonego k.77v-78v akt sprawy).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego Z. B. okazało się uzasadnione i skutkowało zmianą decyzji z (...) o ponownym ustaleniu wysokości renty inwalidzkiej od (...) poprzez ustalenie wysokości tego świadczenia z pominięciem regulacji art.22a w związku z art.32 ust.1 pkt 1 ustawy z 18 lutego 1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin. Tak ustalona wysokość renty inwalidzkiej na dzień(...) wynosi (...) złotych brutto miesięcznie. Jest to wysokość renty ustalona od (...) na mocy decyzji organu rentowego z (...) o waloryzacji policyjnej renty inwalidzkiej (k.3 akt organu rentowego). W tym miejscu wyjaśnić jeszcze należy, że przedmiotem odwołania ubezpieczonego była w/w decyzja z (...) o ponownym ustaleniu od(...)wysokości renty inwalidzkiej. Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wskazał, że odwołanie ubezpieczonego dotyczy obu decyzji z (...), tj. o ponownym ustaleniu wysokości emerytury i ponownym ustaleniu wysokości renty, niemniej w odwołaniu ubezpieczony wskazał, że dotyczy ono świadczenia rentowego, które pobierał od (...) - po obniżeniu jego emerytury - jako bardziej korzystne. Stanowisko to ubezpieczony podtrzymał w toku rozprawy (protokół k.78v i k.101 akt sprawy).

Jak już wskazano zaskarżona decyzja z (...) o ponownym ustaleniu wysokości renty inwalidzkiej ubezpieczonego wydana została w oparciu o regulację art.22a ustawy z 18 lutego 1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (zwanej dalej ustawą emerytalną) wprowadzoną do tejże ustawy na mocy ustawy nowelizującej z 16 grudnia 2016r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym (...) Dz.U. z 2016r., poz.2270. Wskazany przepis art.22a ustawy emerytalnej w ust.1 przewiduje, że w przypadku osoby, która pełniła służbę na rzecz totalitarnego państwa, o której mowa w art.13b, rentę inwalidzką ustaloną zgodnie z art.22 zmniejsza się o 10% podstawy wymiaru za każdy rok służby na rzecz totalitarnego państwa, o której mowa w art.13b, przy czym przy zmniejszaniu renty inwalidzkiej okresy służby, o której mowa w art.13b ustala się z uwzględnieniem pełnych miesięcy. W ustępie 2. powyższego przepisu przewidziano zaś, że w przypadku osoby, która pełniła służbę na rzecz totalitarnego państwa, o której mowa w art.13b, i została zwolniona ze służby przed dniem 1 sierpnia 1990r. rentę inwalidzką wypłaca się w kwocie minimalnej według orzeczonej grupy inwalidzkiej. Przepis art.13b, do którego odwołuje się powyższa regulacja również został wprowadzony do ustawy emerytalnej na mocy ustawy zmieniającej z 16 grudnia 2016r. W przepisie tym ustawodawca wskazał, że za służbę na rzecz totalitarnego państwa uznaje się służbę pełnioną w okresie od 22 lipca 1944r. do 31 lipca 1990r. w enumeratywnie wymienionych cywilnych i wojskowych instytucjach i formacjach. Przyjmując powyższe regulacje oraz informację Instytutu Pamięci Narodowej udzieloną w trybie art.13a ust.1 ustawy emerytalnej, zgodnie z którą ubezpieczony pełnił służbę na rzecz totalitarnego państwa w okresie od (...)i ze służby tej zwolniony został przed dniem 1 sierpnia 1990r., organ rentowy od (...) ustalił wysokość renty inwalidzkiej ubezpieczonego – będącej rentą inwalidzką I grupy – w wysokości minimalnej wg tej grupy ,tj. w kwocie (...) złotych brutto miesięcznie. Dla pełnego obrazu przypomnieć należy, że na mocy tejże samej ustawy emerytalnej i wprowadzonej do niej regulacji art.15c, organ rentowy od (...)dokonał równoległego obniżenia emerytury ubezpieczonego w ten sposób, że okres służby ubezpieczonego na rzecz totalitarnego państwa – który jak ustalono przypadał na czas od(...)- na potrzeby ustalenia wysokości emerytury został przyjęty jako 0% podstawy wymiaru za każdy rok tej służby – art.15c ust.1 ustawy emerytalnej.

W odwołaniu od decyzji z (...) o ponownym ustaleniu wysokości renty inwalidzkiej ubezpieczony zarzucił te same decyzji naruszenie przepisów Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, jak również Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności. Organ rentowy w odpowiedzi na powyższe zarzuty zakwestionował możliwość poddania pod

ocenę sądu powszechnego przepisów ustawy emerytalnej - w kontekście unormowań rangi konstytucyjnej - w oparciu o którą organ rentowy dokonał obniżenia świadczenia ubezpieczonego, wskazując, że wyłączna kompetencja w tym zakresie zastrzeżona jest dla Trybunału Konstytucyjnego.

Analizując okoliczności sprawy Sąd doszedł do przekonania, że organ rentowy niezasadnie odmawia sądowi powszechnemu prawa do oceny zgodności z Konstytucją stosowanych przepisów w indywidualnej sprawie, jaką jest sprawa z odwołania ubezpieczonego. Wbrew stanowisku organu rentowego sąd powszechny jest uprawniony do zbadania zgodności zastosowanych w niniejszej sprawie przepisów z Konstytucją i takie uprawnienie nie narusza kompetencji Trybunału Konstytucyjnego, o których stanowi art.188 Konstytucji RP. Orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego w przedmiocie zgodności danej ustawy z Konstytucją odnosi bowiem skutek generalny określony w ustawie i w zależności od treści orzeczenia Trybunału może prowadzić do utraty mocy wiążącej przepisów ustawy. Sąd powszechny nie orzeka tymczasem o zgodności normy ustawowej z Konstytucją, ale stwierdzając, że dane uregulowanie – w okolicznościach sprawy – pozostaje w kolizji z normą Konstytucji może odmówić zastosowania przepisu niezgodnego z Konstytucją. Odmienne stanowisko pozostaje w sprzeczności z art.8 ust.2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, który stanowi, że przepisy ustawy stosuje się (tu stosuje sąd rozpoznając sprawę cywilną – art.1 kpc) bezpośrednio, chyba że Konstytucja stanowi inaczej. Należy wskazać, że na stanowisku takim stanął Sąd Najwyższy w wyroku z 7 kwietnia 1998r. w sprawie o sygnaturze I PKN 90/98 (OSNP 2000/1/6). Argumentację taką przyjął również Sąd Apelacyjny w Lublinie w uzasadnieniu postanowienia wydanego w sprawie o sygnaturze III AUz 133/19 o uchyleniu postanowienia o zawieszeniu postępowania wydanego na wniosek organu rentowego w sprawie z odwołania innego świadczeniobiorcy.

Wskazując na powyższe, po zbadaniu okoliczności sprawy Sąd Okręgowy stwierdził, że uzasadniony jest zarzut ubezpieczonego, iż zastosowany przez organ rentowy przepis art.22a ustawy emerytalnej, na mocy którego organ rentowy obniżył wysokość świadczenia ubezpieczonego (analogicznie dotyczy to również przepisu art.15c tejże ustawy stanowiącego podstawę równoczesnego obniżenia emerytury ubezpieczonego) stoi z kolizją z zasadą wyrażoną w art.2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997r. Zgodnie z art.2 Konstytucji Rzeczpospolita Polska jest demokratycznym państwem prawnym, urzeczywistniającym zasady sprawiedliwości społecznej. W tej ogólnie sformułowanej zasadzie zawierają się fundamentalne dla demokratycznego państwa prawnego zasady – zasada ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa, zasada ochrony prawa nabytych, jak również zasada sprawiedliwości społecznej. Zasada ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa zgodnie z orzecznictwem Trybunału Konstytucyjnego określana jest również zasadą lojalności państwa względem obywateli, w myśl której państwo ma obowiązek tak stanowić i stosować prawo, aby obywatel mógł układać swoje sprawy w zaufaniu, że nie naraża się na skutki prawne, których nie mógł przewidzieć w momencie podejmowania określonych decyzji lub działań. W ocenie Sądu w okolicznościach przedmiotowej sprawy zastosowane przez organ rentowy przepisy ustawy emerytalnej, na mocy których od 1 października 2017r. doszło do obniżenia świadczenia rentowego ubezpieczonego naruszają zasadę ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa. W przekonaniu Sądu wniosek taki jest uzasadniony w świetle tego, że nowelizując na mocy w/w ustawy z 16 grudnia 2016r., ustawę emerytalną i wprowadzając do niej przepisy art.15c i art.22a przewidujące obniżenie świadczenia emerytalnego i rentowego ubezpieczonego z powołaniem się na ustalenie, że ubezpieczony wykonywał służbę na rzecz państwa totalitarnego, ustawodawca zdecydował o ponownym obniżeniu świadczenia ubezpieczonego, przy czym co istotne u podstaw tego ponownego obniżenia świadczenia leżały te same względy, którymi kierował się ustawodawca obniżając po raz pierwszy świadczenie emerytalne ubezpieczonego od 1 stycznia 2010r. Jak już wskazano w ustaleniach faktycznych, do pierwszego obniżenia świadczenia emerytalnego ubezpieczonego doszło na mocy decyzji organu rentowego z 27 października 2009r., kiedy to po nowelizacji ustawy emerytalnej z 23 stycznia 2009r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym (...) - Dz.U. z 2009r., nr 24, poz.145, ustawodawca wprowadził pojęcie okresów służby w charakterze funkcjonariusza w organach bezpieczeństwa państwa – odsyłając w tym zakresie do art.2 ustawy z 18 października 2006r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz o treści tych dokumentów – jako kryterium obniżenia wysokości emerytury poprzez ustalenie, że w przypadku osoby, która pełniła służbę w organach bezpieczeństwa państwa wskazanych w w/w ustawie z 18 października 2006r. i która pozostawała w służbie przed dniem 2 stycznia 1999r. emerytura wynosi 0,7% podstawy wymiaru (w

miejsce 2,6% podstawy wymiaru) – za każdy rok służby w organach bezpieczeństwa państwa w latach 1944-1990. Powyższe rozwiązania znalazły swoje miejsce w dodanych mocą ustawy nowelizującej z 23 stycznia 2009r. do ustawy emerytalnej, przepisach art.13 ust.1 pkt 1 b i art.15b. Wskazać należy, że w preambule do w/w ustawy z 23 stycznia 2009r. o zmianie ustawy emerytalnej, ustawodawca wskazał jako motyw podjęcia inicjatywy zmiany wysokości świadczeń, negatywną ocenę systemu władzy komunistycznej opierającej się głównie na rozległej sieci organów bezpieczeństwa państwa, spełniającej w istocie funkcje policji politycznej, stosującej bezprawne metody, naruszające podstawowe prawa człowieka. Dlatego wskazując na powyższe i kierując się zasadą sprawiedliwości społecznej ustawodawca wprowadził zmiany, na mocy których od(...)wysokość emerytury ubezpieczonego uległa obniżeniu tak, iż organ rentowy z urzędu podjął wypłatę świadczenia rentowego, które jako niższe dotychczas nie było ubezpieczonemu wypłacane. Należy wskazać, że ubezpieczony zakwestionował na drodze sądowej w/w decyzję z 27 października 2009r. obniżającą od (...) jego świadczenie emerytalne z uwagi na ustalenie, że okresie od (...) ubezpieczony pełnił służbę w organach bezpieczeństwa państwa. Na mocy prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z 25 listopada 2010r. w sprawie XIII U 71/10 ówczesna decyzja o obniżeniu emerytury ubezpieczonego uległa nieznaczącej zmianie poprzez wyłączenie z okresu uznanego za okres służby w organach bezpieczeństwa państwa, okresu od (...) kiedy to ubezpieczony był słuchaczem w Wyższej Szkole (...) Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w L.. W zasadniczej mierze odwołanie ubezpieczonego podlegało jednak oddaleniu. Należy wskazać, że regulacja art.15b ustawy emerytalnej, wprowadzona do tej ustawy na mocy ustawy z 23 stycznia 2009r. - i tym samym motywy leżące u podstaw pierwszego obniżenia świadczenia ubezpieczonego - została uznana za zgodną z art.2, 10, 30 i art.67 ust.1 Konstytucji o czym orzekł Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 24 lutego 2010r. w prawie K 6/09 (Dz.U. z 2010r., nr 36, poz.204).

Obecnie zaskarżona przez ubezpieczonego decyzja o obniżeniu od (...) wysokości świadczenia rentowego jest w przypadku ubezpieczonego drugą decyzją o obniżeniu świadczenia wydaną na podstawie drugiej nowelizacji ustawy emerytalnej uchwalonej w dniu (...) mającej na celu obniżenie świadczeń funkcjonariuszy organów PRL. Treść wprowadzonych uregulowań uzasadnia stwierdzenie, że u podstaw ich wprowadzenia leżały te same przesłanki odwołujące się do negatywnej oceny okresu PRL i obowiązującego wówczas w Polsce systemu władzy komunistycznej. Na mocy tejże ustawy z 16 grudnia 2016r. ustawodawca uchylił przywołany wyżej art.13 ust.1 pkt 1b ustawy emerytalnej stanowiący o okresach służby w organach bezpieczeństwa państwa (dodanej do niej na mocy wcześniejszej nowelizacji tejże ustawy z 23 stycznia 2009r. - vide: wcześniejsze rozważania) i wprowadził nowe przepisy - art.13 ust.1 pkt 1c oraz art.13b stanowiące o służbie na rzecz totalitarnego państwa jako służbie przypadającej w określonych instytucjach i formacjach w okresie od 22 lipca 1944r. do 31 lipca 1990r. Pojęcie służby na rzecz totalitarnego państwa wprowadzone jako kryterium obniżenia świadczeń emerytalnych i rentowych na mocy dalszych dodanych do ustawy emerytalnej uregulowań art.15c, art.22a i art.24a, odpowiada pojęciowo i jeżeli chodzi o objęty nim przedział czasowy pojęciu służby w organach bezpieczeństwa państwa, do którego odwołała się ustawa z 23 stycznia 2009r. i obejmuje ten sam czas ,tj. lata 1944-1990. W przypadku ubezpieczonego informacja Instytutu Pamięci Narodowej z 13 kwietnia 2017r., w oparciu o którą organ rentowy ustalił, że ubezpieczony pełnił służbę na rzecz totalitarnego państwa, o której mowa w art.13b ustawy emerytalnej (informacja IPN z 13 kwietnia 2017r. k.4 akt organu rentowego) jest tożsama z informacją Instytutu Pamięci Narodowej z 28 maja 2009r., w oparciu o którą organ rentowy ustalił, że ubezpieczony pełnił służbę w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art.2 ustawy z 18 października 2006r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lata 1944-1990 oraz o treści tych dokumentów (informacja IPN z 28 maja 2009r. k.120 akt emerytalnych) i oparciu o którą na podstawie art.15b ustawy emerytalnej (obowiązującego do 30 września 2017r.) organ rentowy po raz pierwszy w decyzji z 27 października 2009r. obniżył wysokość emerytury ubezpieczonego. W obu przypadkach Instytut Pamięci Narodowej jako okres służby w organach bezpieczeństwa państwa (okres służby na rzecz totalitarnego państwa) wskazał ten sam okres służby ubezpieczonego od 1 października 1972r. do 30 czerwca 1988r. Opisaną sytuację, w której ustawodawca uchwalając ustawę z 16 grudnia 2016r. o zmianie ustawy emerytalnej po raz drugi (pierwszy raz uczynił to w nowelizacji ustawy emerytalnej z 23 stycznia 2009r.) odwołując się do tożsamych przesłanek i podstaw, wprowadza regulacje obniżające świadczenie ubezpieczonego musi być oceniona jako stojąca w kolizji z zasadą, o której mowa w art.2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej ,tj. zasadą zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa. W przekonaniu Sądu te same przesłanki nie mogą stanowić podstawy wprowadzenia kolejnych regulacji obniżających świadczenia z ubezpieczenia społecznego, czy zaopatrzenia emerytalnego. Odmienne poglądy prowadziłyby do przyjęcia

- niebezpiecznego z punktu widzenia interesów obywateli - założenia, że państwo może dowolną ilość razy (skoro może więcej niż raz) stanowić prawo obniżające ich świadczenia z odwołaniem się do tych samych przesłanek. Ubezpieczony ponosząc skutki pierwszej decyzji organu rentowego z 27 października 2009r. o obniżeniu od 1 stycznia 2010r. wysokości emerytury, od wskazanej daty pobierał rentę inwalidzką, która dotychczas jako niższa nie podlegała wypłacie. Przyjmując regulacje pierwszej ustawy z 23 stycznia 2009r. o zmianie ustawy emerytalnej, ubezpieczony - działając w zaufaniu do państwa - miał podstawy oczekiwać, że ustawodawca po kilku latach nie wprowadzi w istocie tożsamej regulacji, by po raz kolejny obniżyć z tych samych względów jego świadczenie. Należy zauważyć, że rozwiązania wprowadzone w ustawie z 16 grudnia 2016r. o zmianie ustawy emerytalnej skutkowały dalszym obniżeniem emerytury ubezpieczonego oraz obniżeniem renty inwalidzkiej, przy czym renta inwalidzka ubezpieczonego została obniżona do kwoty niższej niż po raz drugi obniżona emerytura. Na podstawie bowiem nowo wprowadzonej od 1 października 2017r. regulacji art.22a ust.1 i 2 ustawy emerytalnej - wobec ustalenia, że ubezpieczony pełnił służbę na rzecz totalitarnego państwa i został zwolniony z tej służby przed dniem 1 sierpnia 1990r. (z dniem 30 czerwca 1988r.) wysokość renty inwalidzkiej ubezpieczonego ustalona została w kwocie minimalnej wynoszącej (...) złotych. W tym miejscu wskazać należy, że tego rodzaju regulacja narusza – w ocenie Sądu - inną normą Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, a mianowicie art.67 ust.1 Konstytucji, zgodnie z którym obywatel ma prawo do zabezpieczenia społecznego w razie niezdolności do pracy ze względu na chorobę lub inwalidztwo oraz po osiągnięciu wieku emerytalnego. Do chwili wprowadzenia do ustawy emerytalnej art.22a, renta inwalidzka obok emerytury - w myśl art.2 ust.1 tejże ustawy była jednym ze świadczeń pieniężnych określanych świadczeniami z zaopatrzenia emerytalnego. Tego rodzaju świadczenia i ich wysokość ze swej istoty – w większym lub mniejszym stopniu - powiązane są z tzw. wysługą, a także z wysokością uzyskiwanego uprzednio wynagrodzenia lub uposażenia. Tak też było w przypadku wysokości renty inwalidzkiej, której wysokość w myśl art.22 ust.1 ustawy emerytalnej wynosi określony procent podstawy wymiaru, o której mowa w art.5 ustawy emerytalnej. Zgodnie z art.22 ust.1 pkt 1 ustawy emerytalnej w przypadku renty inwalidzkiej I grupy, renta ta wynosi 80% podstawy wymiaru. Z chwilą jednak wprowadzenia przepisu art.22a ustawy emerytalnej renta inwalidzka, w odniesieniu do ubezpieczonego, jedynie z nazwy pozostała świadczeniem z zaopatrzenia emerytalnego. W ust.1 art.22a ustawy emerytalnej ustawodawca przewidział bowiem, że w przypadku osoby, która pełniła służbę na rzecz totalitarnego państwa, rentę inwalidzką ustaloną zgodnie z art.22 zmniejsza się o 10% podstawy wymiaru za każdy rok służby na rzecz totalitarnego państwa, o której mowa w art.13b. Przyjmując w tym miejscu założenie, że powyższe uregulowanie – jako poprzedzające ust.2 art.22a - ma zastosowanie do ubezpieczonego, co do którego za okres służby na rzecz totalitarnego państwa uznano okres od(...)(w wymiarze ponad 15 lat), przyjąć należałoby, iż renta ubezpieczonego podlega zmniejszeniu o 10% za każdy rok z 15 lat, co oznacza, że wysokość renty ubezpieczonego zostaje obniżona z 80% podstawy wymiaru do 0,00 złotych. W ten sposób ubezpieczony zostałby w istocie pozbawiony prawa do renty inwalidzkiej jako świadczenia z zaopatrzenia emerytalnego. Z kolei w ustępie 2. art.22a ustawy emerytalnej, ustawodawca wprowadził regulację (literalnie rzecz czytając niezależną od ustępu 1), na mocy której renta inwalidzka osoby zwolnionej ze służby przed 1 sierpnia 1990r. została przewidziana do wypłaty w kwocie minimalnej wg orzeczonej grupy inwalidzkiej. W przypadku ubezpieczonego kwota tej renty wyniosła 1 000 złotych. W przekonaniu Sądu przewidziany przez ustawodawcę w art.22a ust.1 i ust.2 ustawy emerytalnej mechanizm obniżenia wysokości renty zrywa w rzeczywistości - w przypadku ubezpieczonego - związek renty inwalidzkiej z posiadaną wysługą, a związek taki jest przecież cechą świadczeń z zaopatrzenia emerytalnego na wypadek starości czy niezdolności do pracy. Dodatkowo zwrócić należy uwagę na inny aspekt regulacji art.22a ustawy emerytalnej. Otóż o ile w art.22a ust.1 ustawy emerytalnej ustawodawca użył zwrotu rentę inwalidzką „zmniejsza się” i przedstawił mechanizm tego zmniejszenia, o tyle w art.22a ust.2 wskazał jedynie, że w przypadku osoby pełniącej służbę na rzecz totalitarnego państwa i zwolnionej ze służby przed 1 sierpnia 1990r. rentę inwalidzką wypłaca się (nie zmniejsza się jej wysokość) w kwocie minimalnej wg orzeczonej grupy inwalidzkiej. Tak też sformułowana została zaskarżona decyzja z 10 czerwca 2017r. zatytułowana jako decyzja o ponownym ustaleniu wysokości renty. Wbrew tytułowi, w treści zaskarżonej decyzji brak jest jednak wyliczenia wysokości renty na nowo – podano w niej jedynie wysokość podstawy wymiaru renty, a poniżej – bez żadnego odniesienia się do podstawy wymiaru – kwotę świadczenia do wypłaty w wysokości 1 000 złotych (vide: zaskarżona decyzja).

Zauważyć ponadto należy, że wprowadzając w art.22a ust.2 ustawy emerytalnej uregulowanie o wypłacie renty inwalidzkiej w kwocie minimalnej – tu: 1 000 złotych, ustawodawca uregulował sytuację ubezpieczonego w sposób

gorszy od rencisty, który będąc skazanym za przestępstwo umyślne lub przestępstwo skarbowe umyślne, ścigane z oskarżenia publicznego, popełnione w związku z wykonywaniem czynności służbowych i w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej, traci w myśl art.10 ust.2 ustawy emerytalnej prawo do zaopatrzenia emerytalnego na podstawie ustawy, ale jednocześnie w myśl art.10 ust.4 ustawy emerytalnej nabywa prawo do świadczeń pieniężnych z ubezpieczenia emerytalnego i rentowych, jeżeli spełnia warunki określone w ustawie o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Taki stan prawny prowadzi do wniosku, że regulacja art.22a ustawy emerytalnej kształtuje sytuację ubezpieczonego w zakresie prawa do zaopatrzenia emerytalnego gorzej od rencisty skazanego prawomocnym wyrokiem karnym za przestępstwo popełnione w związku z wykonywaniem czynności służbowych, dlatego uprawniona jest ocena, że powyższa regulacja stoi w kolizji z przepisem art.32 ust.1 Konstytucji statuującym zasadę równości wszystkich wobec prawa i prawo do równego traktowania przez władze publiczne.

Mając na uwadze powyższe okoliczności wskazujące na brak zgodności regulacji art.22a ustawy emerytalnej ze wskazanymi wyżej przepisami Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, Sąd odmówił zastosowania w/w przepisu art.22a ustawy emerytalnej w odniesieniu do ubezpieczonego i na skutek odwołania ubezpieczonego od decyzji z (...)o ponownym ustaleniu wysokości renty inwalidzkiej, na podstawie art.477⁽¹⁴⁾§2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił wysokość renty inwalidzkiej ubezpieczonego na dzień(...)w kwocie obowiązującej przed tą zmianą.